

Kvæfjord
kommune

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

2021 - 2035

Med langsiktig arealstrategi

Forord

Ingen vet hva fremtiden bringer med seg. Likevel må vi legge planer og tenke grundig gjennom hvordan vi ønsker at kommunen vår skal utvikle seg. Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig felles dokument for hele kommunen vår, og skal sette retning for Kvæfjord inn i fremtiden.

Vi har mange som setter sitt preg på kommunen vår gjennom engasjement, hjerte og innsats for bygda og Kvæfjord. Dette må vi ta vare på. Som kommune ønsker vi å støtte opp under den innsatsen som alle våre frivillige ildsjeler gjør, og som betyr så mye for alle som bor og lever her.

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver utfordringer og muligheter, og beskriver satsingsområder for de kommende årene. Innbyggerne våre beskriver Kvæfjord som en trygg, nær og naturskjønn kommune. Vi ligger fint til, med nærhet til hav, fjell og by. Vi har bygd nytt helsehus og er i gang med å bygge en ny skole på Borkenes. Det er mye positiv utvikling i kommunen vår, samtidig som vi vet at vi har mange utfordringer. Vi har en aldrende befolkning, noe som betyr færre i arbeid, helseutfordringer og færre barn på skolene våre. Vi må jobbe godt sammen for å være en attraktiv kommune for innbyggere, for næringsliv og for økt aktivitet.

For å møte utfordringene våre har vi i planen konsentrert oss om tre satsingsområder; **Kvæfjord skal være en god oppvekstkommune, et godt lokalsamfunn og en grønn kommune.** FNs bærekraftsmål og folkehelse er viktige premisser for all samfunnsutvikling i Kvæfjord fremover.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av Kvæfjord kommunestyre 17. juni 2021.

Vi vil takke alle som har bidratt til arbeidet med denne planen – med å svare på spørreundersøkelser og med å komme med sine meninger og tanker. Til tross for et år preget av pandemien har vi fått mange innspill fra innbyggere til hvordan Kvæfjord bør utvikle seg, og hva som er viktig for fremtiden. Det er opp til oss alle at denne planen skal være et levende dokument – noe som krever samarbeid, deling av kunnskap, tanker og innspill.

Arbeidet starter nå!

Torbjørn Larsen
Ordfører

Merete Hessen
Kommunedirektør

Innhold

Forord.....	2
1. Kommuneplanens samfunnsdel – vår felles plan for Kvæfjord!	4
2. FNs bærekraftsmål i Kvæfjord kommune	6
2.1. Hva er bærekraftsmålene?	6
2.2. Bærekraftsmål i Kvæfjord.....	6
3. Muligheter og utfordringer	8
4. Visjoner og satsingsområder	9
4.2. Tre prioriterte satsingsområder	10
5. Medvirkning.....	11
5.1. Innspill fra medvirkningsarbeidet.....	12
6. Satsingsområde – En god oppvekstkommune	14
7. Satsingsområde - Et godt lokalsamfunn	15
8. Satsingsområde - En grønn kommune	16
9. Arealstrategi	17
9.1. Særtrekk for Kvæfjord som er viktige for arealbruken	17
9.2. Konkrete arealstrategier for Kvæfjord	18
10. Forutsetninger for å lykkes.....	19
10.1. Økonomi	19
10.2. Kommuneorganisasjon.....	19
11. Oppfølging av kommuneplanen og indikatorer	21
12. Føringer i arbeidet	22

1. Kommuneplanens samfunnsdel – vår felles plan for Kvæfjord!

Kommuneplanens samfunnsdel er vårt viktigste styringsdokument og gir retning fram mot år 2035. Planen beskriver utfordringer og muligheter for Kvæfjord, og inneholder langsiktige mål og strategier. Samfunnsdelen skal være førende for alt arbeid vi gjør i kommunen, og for andre planer som skal lages.

Forrige kommuneplanens samfunnsdel for Kvæfjord ble vedtatt i 1997. Samfunnet vårt har endret seg mye siden da, og det samme har lovverk, statlige og kommunale retningslinjer, og forventinger til kommunen. Det er derfor behov for en helt ny kommuneplan for Kvæfjord kommune. Hovedmålet i den forrige planen var å opprettholde så gode tjenestetilbud til befolkningen at kommunen kunne opprettholdes som selvstendig enhet.

I mai 2016 var det folkeavstemming om kommunetilhørighet i Kvæfjord, og resultatet viste at flertallet ønsket å beholde Kvæfjord som egen kommune.

Vi skal fortsatt levere så gode tjenester til innbyggerne at vi kan bestå som Kvæfjord kommune. Men vi vil også være tydelige på hva vi ønsker for fremtiden i kommunen vår, og hvordan vi vil utvikle Kvæfjordsamfunnet.

Sommerdag ved Bygdetunet. Fotograf: Hanne Thin Markussen.

Kvæfjord kommune skal være en samfunnsbygger. Da må vi levere gode tjenester til folk. Vi skal også være en demokratisk arena, myndighet, samarbeidspartner og arbeidsgiver. Vi skal strebe etter bærekraftig drift og utvikling av kommunen. Vi vil jobbe for det gode liv for innbyggerne i Kvæfjord, uten at det går ut over kommende generasjoner. God og langsiktig samfunns- og stedsutvikling fremmer livskvalitet, bolyst, næringsutvikling og et bedre miljø.

Planen har tre utvalgte satsingsområder:

Et godt lokalsamfunn, en grønn kommune og en god oppvekstkommune.

Satsingsområdene og hovedmålene beskriver strategiske retningsvalg for Kvæfjord frem mot år 2035.

Skal vi lykkes med god samfunnsutvikling i Kvæfjord er det av stor betydning at hele Kvæfjord-samfunnet, både privatpersoner, frivilligheten, offentlige aktører og næringsliv, mobiliserer på bred front. I felleskap er målet å skape et godt liv for alle innbyggere, med gode bomiljøer for alle barn, voksne og eldre, og et aktivt, trygt og bærekraftig lokalsamfunn.

Arbeidet med planen bygger på FNs bærekraftsmål. Gjennomgående i planen, og for alle våre satsingsområder, skal også folkehelse, et aldersvennlig og universelt utformet samfunn, og klima og miljø, gjenspeiles.

Grønnsaksproduksjon i Kvæfjord, Elde gård. Fotograf: Stian Klaussen

2. FNs bærekraftsmål i Kvæfjord kommune

2.1. Hva er bærekraftsmålene?

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. I 2015 vedtok FN 17 globale mål for å sikre en bærekraftig utvikling frem mot år 2030. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Vi må finne løsninger som balanserer belastningen på miljøet med forbruket og økonomien vår, og vi må finne bedre måter å fordele ressursene på. Det er bærekraftig både for mennesker og miljøet.

Regjeringen har forpliktet Norge til å følge opp målene, hvor kommuner og lokalsamfunn har en viktig rolle. Kommuner og lokalsamfunn er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Kommunene er også ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levkår og utviklingsmuligheter.

2.2. Bærekraftsmål i Kvæfjord

Når vi i Kvæfjord har jobbet med bærekraftsmålene har vi forsøkt å se hvilke av målene som er mest aktuelle og relevante for vår kommune. Vi har trukket frem seks mål som favner bredt, og som er ekstra viktige for våre tre satsingsområder. For disse seks bærekraftsmålene mener vi å ha spesielt gode forutsetninger for å bidra på en positiv måte. Andre bærekraftsmål enn disse seks kan trekkes frem for øvrige kommunale planer, og vi presiserer at alle bærekraftsmål skal gjelde for Kvæfjord kommune.

Under beskrivelse av våre satsingsområder viser vi hvilke av disse seks målene som skal gjelde spesielt.

Mål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk

Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Mål 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Mål 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Mål 15: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Slåttelandskap og utvalgte kulturlandskap ved Skallan/Rå. Fotograf: Gyrd Harstad.

3. Muligheter og utfordringer

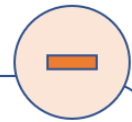
For å kunne planlegge for fremtidens samfunn er det viktig å ha kjennskap til kommunens utfordringer og muligheter. Viktige utfordringer for Kvæfjord er illustrert med minustegn nedenfor. Noen av utfordringene er særegne for Kvæfjord, mens andre er typiske for tiden vi lever i og for samfunnet generelt. Mulighetene vi ser for Kvæfjord, vist med plusstegn under, sier noe om hvilke fortrinn og styrker kommunen vår har. Disse kan Kvæfjord jobbe videre med for å bli enda bedre, og for å dyrke vårt særpreg som kommune.

Du kan lese mer om utvikling, utfordringer og muligheter i [kunnskapsgrunnlaget for Kvæfjord 2020](#).

Muligheter

- Vakker og variert natur
- Et levende kulturlandskap
- En markert landbrukskommune med lokal matproduksjon
- Dugnadsånd og stor frivillig deltakelse
- Sentral beliggenhet i regionen
- Nærhet til by og natur, fjell, sjø og fjord
- Trygg oppvekst for barn
- Omsorgskommune
- Gode muligheter for friluftsliv
- Et rikt foreningsliv, mange idrettslag
- En oversiktlig kommune
- Nærhet til Vesterålen og Lofoten med ny Hålogalandsvei

Utfordringer

- Nedgang i folketall, flere eldre og færre i arbeid
- Lite variert næringsliv, og handelslekkasje til nabokommuner
- Miljø- og klimautfordringer
- Økende forskjeller i levekår og opplevelser av utenforskap
- Mange lavinntektsfamilier
- Opplevelser av avstand mellom Gullsfjord og kommunesenteret Borkenes
- Stram kommuneøkonomi
- Behov for oppgradering av veistandard
- Mange gamle og slitte bygg

4. Visjoner og satsingsområder

Kvæfjord kommune har gjennom mange år hatt følgende slagord:

Kvæfjord kommune – en ren fornøyelse

Slagordet har videre blitt definert som en visjon, som er benyttet både for å beskrive hvordan vi ønsker at Kvæfjord skal oppleves for innbyggere og besøkende, og hvordan vi ønsker å fremstå som organisasjon. Miljøaspektet ved visjonen er også vektlagt.

Kvæfjord står ovenfor komplekse utfordringer i tiden fremover, som klimaendringer, stagnasjon av folketallet, færre i yrkesaktiv alder, økende ulikhet og utenforskap, og flere helseutfordringer blant innbyggerne. Det stilles også høye krav til kvalitet, effektivitet og fornying. Samtidig blir de økonomiske rammene strammere. Vi må derfor tenke langsiktig og helhetlig på hvordan vi skal utvikle samfunnet vårt, kommunen som organisasjon, og hvordan vi kan samarbeide på nye måter.

Vi har tro på at god stedsutvikling innebærer bærekraftig og miljøvennlig arealbruk og en bevisst holdning til et steds identitet og historie. En god stedsutvikling vil også være positivt for næringsutviklingen. Et godt tilbud på kommunale tjenester som skole, barnehage, helsetilbud og kultur- og aktivitetstilbud, og utvikling av gode bomiljø, legger til rette for næringsutvikling, bolyst og tilgang på kvalifiserte arbeidstakere.

Stakketind/Steinfjellet. Fotograf: Hanne Thin Markussen

4.2. Tre prioriterte satsingsområder

Samfunnsdelen er delt inn i tre prioriterte satsingsområder for Kvæfjord. Satsingsområdene peker på de områdene som bør gis ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Det er flere lovpålagte oppgaver og fagområder som ikke løftes særskilt frem i kommuneplanens samfunnsdel, men som ivaretas gjennom mer konkrete temaplaner.

Satsingsområdene tar utgangspunkt i Kvæfjords visjon, FNs bærekraftsmål, Kvæfjords muligheter og utfordringer, og ikke minst innspill fra innbyggere.

Satsingsområdene inneholder langsiktige hovedmål og delmål «slik vil vi ha det» og flere strategier «slik gjør vi det».

Både sosial bærekraft, økonomisk bærekraft og økologisk bærekraft henger sammen og påvirker hverandre, og det samme gjelder de tre satsingsområdene for denne kommuneplanen. Disse må ses i sammenheng dersom vi skal lykkes med å utvikle Kvæfjord til et mer bærekraftig samfunn, og strekke oss mot visjonen vår om å oppleves som en ren fornøyelse.

Kvæfjord kommune skal jobbe for at alle barn opplever gode, trygge og inkluderende oppvekstmiljøer. Vi skal jobbe for at barn føler seg sett og hørt, og har mulighet til å oppleve gode relasjoner til andre. Alle innbyggere skal oppleve trygghet, god livskvalitet, tilhørighet og stolthet. Kvæfjord ønsker å utvikle flere møtesteder i lokalsamfunnet på tvers av alder. Vi ønsker mer liv og røre, forskjønning av våre arealer og bygg, og gode varierte bomiljø. Vi ønsker å utvikle en aldersvennlig og helsefremmende kommune for alle, hvor innbyggerne har tillit til hverandre, og hvor næringslivet har gode kår. Dugnadsånden og frivilligheten er viktig for kommunen fremover.

Kvæfjord er en kommune med et grønt preg. Et aktivt jordbruk og mange matprodusenter, naturkvaliteter, friluftsliv, hav og fjell. Kvæfjord vil legge til rette for et grønt skifte basert på lokale forhold, sosial rettferdighet, deling av kunnskap og en dugnad for alle.

5. Medvirkning

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel startet våren 2020. Vi har jobbet med å få innspill fra innbyggerne i Kvæfjord, og med å forankre planen hos politikere og ansatte i kommunen frem til vinteren 2021. Planen blir behandlet politisk våren 2021.

Like før vi startet arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel brøt koronapandemien ut. Pandemien har gjort at vi har måttet tenke alternativt om medvirkning og forankring til planen. Vi hadde planlagt å gjennomføre folkemøter og folkeverksteder både på Borkenes og i Gullsfjord, samt flere innspillmøter med lag og foreninger. Dette har vi ikke kunnet gjennomføre på grunn av hensynet til smittevern.

Til tross for et samfunn preget av korona og smittefare, har vi prioritert å følge vedtatt fremdriftsplan for å få planen vedtatt. Vi har jobbet med å få tilstrekkelig innspill til denne planen, og gjennomførte høsten 2020 en digital spørreundersøkelse for innbyggerne. Vi fikk 146 svar, med mange nyttige innspill og tilbakemeldinger. Elever i ungdomsskolen, i 7. og 10. trinn, har deltatt i en spørreundersøkelse gjennom undervisningsopplegget sitt, hvor vi har fått inn 38 svar. Vi har også fått inn flotte tegninger fra mellomtrinnene i barneskolen, som viser hva ungene ønsker mer av i Kvæfjord, og hva de er opptatte av.

Vi har deltatt på møter i pensjonistforeninger, på møte med næringsforeningen, og på et informasjonsmøte på Viltkroa i Gullsfjord. Vi har også deltatt på elevrådsmøte på Borkenes skole. Vi har lagt ut informasjon på våre nettsider og Facebook-sider, og oppfordret til å komme med innspill.

Politikere i Kvæfjord har fått anledning til å komme med innspill og tilbakemeldinger i flere runder gjennom sine faste møter i politiske råd og utvalg.

Fra spørreundersøkelsene laget vi [rapporter for hva innbyggerne svarte.](#)

5.1. Innspill fra medvirkningsarbeidet

Gjennom spørreundersøkelsene og gjennom møtene med innbyggerne har vi fått mange innspill, forslag og meninger. Vi har brukt innspillene direkte i arbeidet med denne planen. Fra medvirkningsprosessene har vi sett at noen ting går igjen. Under har vi trukket frem de momentene som mange har vært enige om. Vi har laget en ordsky som viser hvilke ord innbyggerne har brukt for å beskrive Kvæfjord. Jo større ordet er, jo flere er det som har brukt akkurat dette ordet.

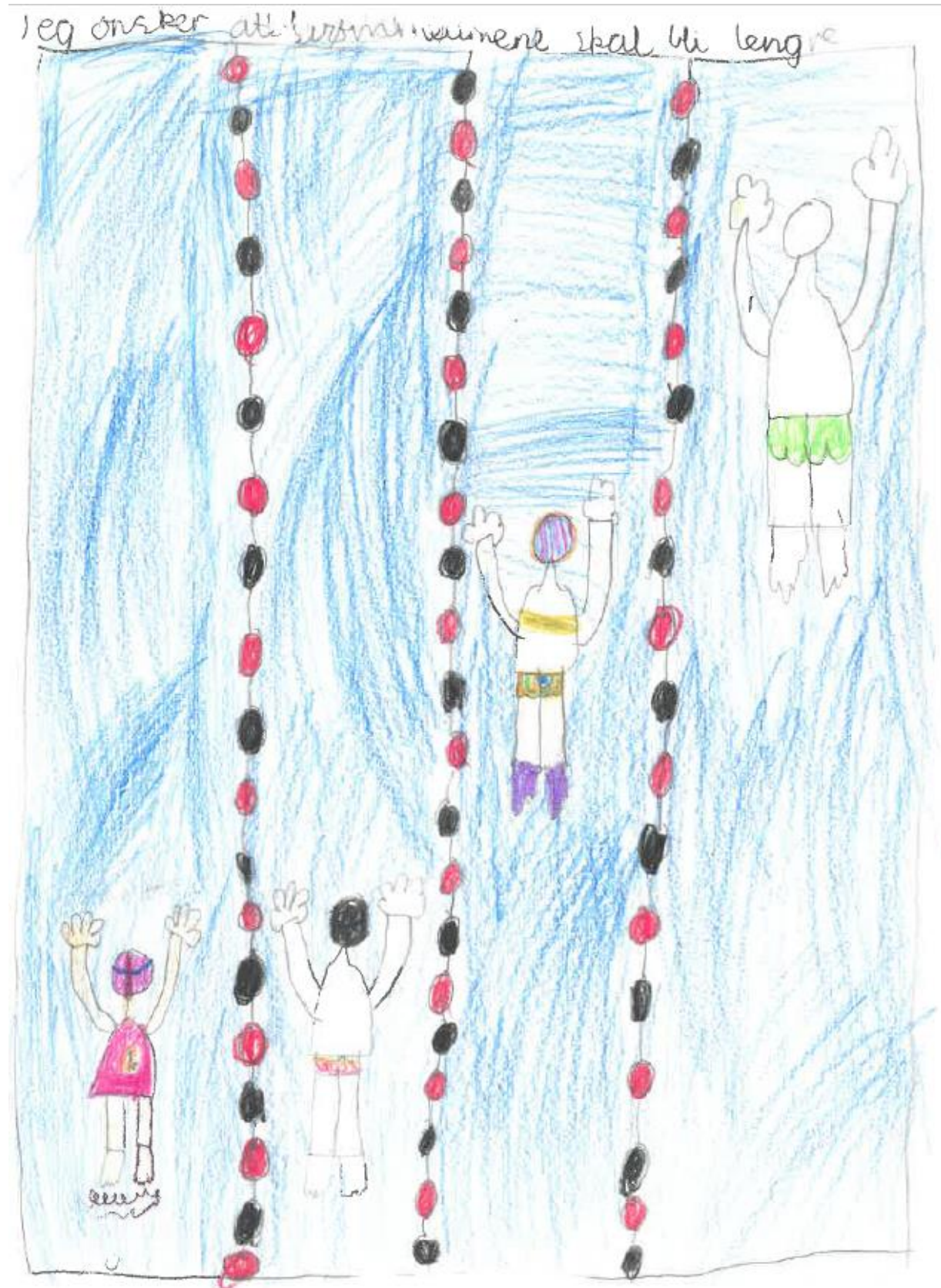
Hva har vi?

- Vakker natur
- Et trygt samfunn
- Omsorgskommune
- Gode oppvekstvilkår
- Fine turmuligheter og tilgang på friluftsliv
- Mange lag og foreninger
- Kulturlandskap og aktivt landbruk
- Avstander, veier og ferge
- God dugnadsånd og mange engasjerte innbyggere
- Bygd med nærhet til fjell, fjord og by
- Bygdestruktur, mange bygder

Hva vil vi ha?

- Flere møtesteder for innbyggere i alle aldre
- Grøntarealer og trivelige uterom
- Mer liv og røre og flere aktivitetstilbud
- Bedre og tryggere veier, gangveier og veilys
- Gode skoler og gode oppvekstmiljøer
- Varierte boliger, leiligheter og tomter
- Et mer variert næringsliv og flere arbeidsplasser
- Bedre internetttilgang
- Bedre kollektivtilbud, spesielt i bygdene

Ylva I. Vik Oppveidseier

6. Satsingsområde – En god oppvekstkommune

Hovedmål: Kvæfjord skal være en god oppvekstkommune, med et trygt og stimulerende oppvekstmiljø, som fremmer livslang læring og aktivitet

Slik vil vi ha det	Slik får vi det til
Vi har helsefremmende og trygge nærmiljø hvor barn og unge kan ferdes og leke fritt.	<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for å lage flere trygge, tilgjengelige og sosiale møteplasser, lekeplasser og aktivitetsområder som kan tjene hele kommunen • Skape tilgjengelige og varierte kultur- og fritidstilbud • Legge til rette for myke trafikanter i kommunen, med gang- og sykkelvei, busskur og gatelys • Barn og unge skal ha mulighet for gode relasjoner til andre barn og på tvers av generasjoner, både på skole og i fritid, og de skal bli tatt på alvor
Vi skal jobbe med tidlig innsats for barn, unge og familier. Utdfordringer skal fanges opp så tidlig som mulig.	<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe tverrfaglig og sikre et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud, i dialog med barn og unge • Fremme felleskap og livskvalitet, god ernæring og god fysisk helse. Satse på forebyggende rusarbeid og psykisk helsearbeid • Kvæfjord kommune skal være en positiv og trygg samhandlingsaktør, som sikrer god medvirkning for barn og unge i kommunale prosesser
Vi skal ha gode og utviklende læremiljøer for alle barn og unge i hele kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre høy kvalitet i oppvekstsektoren, gjennom god kompetanse og opplæring. Vi skal ha gode overganger fra barnehage til grunnskole, og videre i utdanningsløpet • Sikre at flest mulig gjennomfører videregående opplæring • Jobbe for rekruttering av kvalifisert personell i hele oppvekstsektoren • Nulltoleranse for mobbing og krenkelser på alle arenaer
Vi skal gi barn og unge gode opplevelser som gjør dem stolte av hjembygda, og trekker dem hjem igjen når de skal etablere seg.	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for uorganisert og organisert fritidstilbud for alle barn og unge, og et rikt kulturliv tilgjengelig for alle • Jobbe for å synliggjøre Kvæfjords kvaliteter og fortrinn for tilflyttere, spesielt familier i etableringsfasen • Samarbeide godt med frivillighet, lag og foreninger for å styrke deres betydning for innbyggerne i Kvæfjord kommune • Kvæfjord kommune skal være en førsteklasses førstelinjetjeneste som møter alle innbyggere, næringsdrivende og organisasjoner med likeverd og rettferdighet

7. Satsingsområde - Et godt lokalsamfunn

Hovedmål: Kvæfjord skal være et godt og levende lokalsamfunn for innbyggere i alle aldre, som stimulerer til økt bolyst, økt verdiskaping og sysselsetting.

Slik vil vi ha det	Slik får vi det til
Vi skal legge til rette for helsefremmende, trygge og trivelige bomiljø, med attraktive møtesteder for innbyggere i alle aldre	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ha et variert boligmarked for flere målgrupper og behov, med attraktive boliger til leie og eie, og som gir muligheter for å etablere seg og trives i Kvæfjord • Vi skal ha helsefremmende bomiljø i hele kommunen som fremmer livskvalitet og inkludering, gjennom tilgang til grøntområder, trygt drikkevann, og sosiale møteplasser for alle • Jobbe for utjevning av sosial ulikhet, og for å skape et varmere samfunn som motvirker ensomhet og utenforskap
Vi skal være et aldersvennlig samfunn, hvor reformen «Leve hele livet» innlemmes i planlegging og i tjenestetilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme forebyggende fysisk og psykisk helsearbeid for alle aldersgrupper • Legge til rette for aktiv aldring med sosiale møteplasser, hjelp til hverdagsmestring, kunne bo trygt i eget hjem, og muligheter for fysisk aktivitet • Jobbe med utvikling av hensiktsmessig velferdsteknologi, digitalisering og innovasjon i tjenestetilbudet vårt • Sørge for gode helsetjenester, god sammenheng i alle tjenester og gode pasientforløp, hvor også pårørende ivaretas
Vi skal ha gode vilkår for næringslivet	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal være en god samarbeidspartner, tilrettelegger og støttespiller, som tar initiativ til samarbeid med næringsliv, men også med nabokommuner, skoler og universitet • Vi skal formidle muligheter for etablering, tilgjengelig næringsareal og lokaler, og legge til rette for gründerskap • Styrke samarbeidet mellom næringsliv, forskning og utdanning gjennom tverrfaglig samarbeid og kompetanseheving • Utvikle de næringer som kommunen har særlige forutsetninger for og som har størst, fremtidig potensiale
Vi skal jobbe for velholdte bygdesamfunn som skaper bolyst og stolthet	<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe med forskjønning og oppgradering av våre nærmiljøer og bygder, bomiljøer og bygg, for å øke trivsel og attraktivitet • Sikre et bredt og inkluderende kulturliv hvor alle gis anledning til å delta, oppleve og skape • Styrke Borkenes som kommunesenter, slik at Borkenes fremstår som attraktivt for kommunens innbyggere og for besøkende, og for mulige tilflyttere

8. Satsingsområde - En grønn kommune

Hovedmål: Kvæfjord skal dyrke sine særtrekk som en grønn kommune, med balanse mellom utvikling og vern av våre ressurser

Slik vil vi ha det	Slik får vi det til
Vi tar vare på de særpregene som kjennetegner kommunen vår, med kulturlandskap, kulturminner, og nærhet til natur	<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for å forvalte og videreutvikle kulturlandskapet, herunder utvalgte kulturlandskap i området Skallan-Rå • Få bedre oversikt over og forvaltning av kulturminner i Kvæfjord, også samiske kulturminner • Holder naturen ren for forsøpling og forurensing, og tar vare på naturen og naturmangfoldet
Vi legger til rette for friluftsliv og naturopplevelser, både vinter og sommer, som også sikrer forsvarlig bruk av naturen	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for at alle innbyggere skal kunne bruke naturen, og at det finnes god informasjon om etablerte stier, skiløyper, kulturstier og turmuligheter i Kvæfjord • Jobbe for å utvikle Kvæfjord som en attraktiv besøkskommune for rekreasjon, naturopplevelser og turisme, i tråd med prinsipper for bærekraftig besøksforvaltning • Ivareta kystlandskap og strandsone for friluftsliv og rekreasjon • Være pådriver for bærekraftig drift av landbruksarealer, et sterkt jordvern og lokal matproduksjon.
I Kvæfjord oppnår kommunen og innbyggerne mer med mindre ressursbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for sirkulære løsninger, deling og gjenbruk, og støtte opp om gode klima- og miljøprosjekter • Bruke kommunens innkjøpsrolle aktivt for å bidra til miljø- og klimavennlige løsninger i byggeprosjekter og i alle anskaffelser, og jobbe for å lage et klimabudsjett for kommunen. • Jobbe for å redusere utslipp og energibruk i kommunen, legge til rette for fornybar energi og lage et kommunalt klimabudsjett • Jobbe for sammenhengende infrastruktur og miljøvennlige transportløsninger ved planlegging og utvikling av arealer
Vi skal ruste oss for å møte konsekvenser av klimaendringer og uønskede hendelser	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasse og sikre kommunen mot konsekvenser av klimaendringer, pandemier og andre uønskede hendelser gjennom god planlegging og god beredskap • Være en pådriver for innovative tiltak som reduserer konsekvenser av klimaendringer i landbruket, og sikrer arealer og lokal matproduksjon • Styrke kommunens egen kompetanse om klimatilpassing og klimaendringers konsekvenser, og om lokal utslippsreduksjon

9. Arealstrategi

God arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for å nå flere av målene i kommuneplanens samfunnsdel. Denne arealstrategien er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen, og må ses i lys av målsettinger og strategier i samfunnsdelen. De konkrete arealstrategiene skal gjelde for arealplanlegging i Kvæfjord kommune.

Det er kommuneplanens arealdel som fastsetter arealbruken og er juridisk bindende. Vi vil starte på arbeidet med en ny arealdel når samfunnsdelen er vedtatt. Frem til ny arealdel er vedtatt, gjelder arealdelen fra 2008, og kystsoneplan fra 2015.

Langsiktige mål for arealbruk må sikre at vi tar vare på og videreutvikler våre kvaliteter og fortinn som kommune, samtidig som vi legger til rette for utvikling, varierte boliger og næringsetablering. Bærekraftsmålene skal ligge til grunn, sammen med klima- og miljøperspektivet. Hensynet til et aldersvennlig samfunn og universell utforming skal ivaretas i alle våre planer.

9.1. Særtrekk for Kvæfjord som er viktige for arealbruken

Kvæfjord kommune har flere særtrekk som må tas hensyn til i en arealstrategi.

- Vi er en bygdekommune som er en del av en større bo- og arbeidsregion, med både Harstad og Sortland som nære byer. Dette gjør at det er mulig for innbyggere å pendle over relativt korte avstander for å jobbe, og at det er god tilgang på arbeidskraft i området. Veier, veistandard og kollektivtilbud er viktig for befolkningens hverdagsliv.
- Nærhet til fjell og fjord, tur- og skiligheter betyr mye for mange i Kvæfjord. Vi har et levende kulturlandskap, og relativt sett mange gårdbrukere som forvalter jorda vår. Vi skal ivareta friluftarealene i kommunen, biologisk mangfold, dyrket og dyrkbar mark og våre kulturlandskap, samt naturgrunnlag for samiske interesser. Som kystkommune er blå næring viktig for arbeidsplasser og for matproduksjon. Vi må balansere en bærekraftig matproduksjon, næringsutvikling, infrastruktur og annen bruk, mot naturens tåleevne og artsmangfold både på kort og lang sikt.
- Borkenes er kommunesenter i Kvæfjord, og kommunen har flere definerte bygder på begge sider av fjorden. Et levedyktig kommunesenter er viktig for kommunens utvikling og vekst. Kommuneplanens arealdel bør også ta for seg utvikling av gode bomiljøer i bygdene.

9.2. Konkrete arealstrategier for Kvæfjord

- Sentrumsutvikling på Borkenes skal styrkes. Et levende lokalsamfunn på Borkenes, med variert boligstruktur og næringsutvikling, skal prioriteres. Vi skal legge til rette for gode utearealer og møteplasser, god balanse mellom bevaring og fornying, universell utforming og tilgjengelighet for alle. Grøntstrukturer og forskjønning skal vektlegges.
- Legge til rette for næringsarealer, næringsetablering og boligutvikling i området Rå-Trastad, Flesnes og Lamhagan, hvor vi jobber for fortetting og knutepunktutvikling. Tilrettelegging for næringsareal som gjør det attraktivt å etablere seg i kommunen skal tillegges stor vekt.
- Det skal legges til rette for spredt boligbygging i LNF- områder (LNF-spredd) der dette kan være egnet. Ved ny etablering av boliger må det tas hensyn til allerede etablert samfunns- og infrastruktur. Grunnforhold og naturskaderisiko må også vurderes.
- Sikre verdien av utvalgte kulturlandskap på Skallan- Rå slik at området videreutvikles og ivaretas på en god måte.
- Hensynet til viktige landskaps- og naturverdier, og områder for friluftsliv, landbruk, skogbruk, reindrift og samiske interesser, skal vektlegges.
- Blå næring er viktig for arbeidsplasser og økt lokal bosetting. Kvæfjord kommune skal balansere bruken av både land- og sjøarealer i et bærekraftperspektiv.
- Legge til rette for næringsaktivitet og verdiskaping i forbindelse med utbygging av E10 Hålogalandsveien (rv 85 Tjeldsund – Gullsfjordbotn – Langvassbukta), som skal knytte regionene Lofoten, Vesterålen, Sør-Troms og Ofoten tettere sammen. Kommunens bidrag til realisering av en el-ladestasjon skal drøftes i forbindelse med prosjektet.
- Forvalte kommunens skogareal på en slik måte at det sikrer både fremtidig virkeforsyning, gjennom planting og skogskjøtsel, og tar vare på skogens rolle som natur - og friluftarena.
- Det skal legges vekt på gode gang- og sykkelveiforbindelser, spesielt i tilknytning til skoleveier, barnehager og oppvekstsenter, og for områder hvor sykkel eller gange er et miljøvennlig alternativ til bil.
- Det skal tas hensyn til klimaendringer ved etablering av bygninger og infrastruktur, særlig trusler som havnivåstigning, flom og skred.
- Opprettholde og utvikle fremtidsrettet og effektiv infrastruktur til sjøs og på land, med gode knutepunkter innad i kommunen og gode regionale forbindelser.
- Arealbruk til hyttefelt skal primært legges til felt med tilhørende infrastruktur som vei, vann og avløp.
- Forekomster av mineralressurser, og eventuelle hensynssoner, skal tas hensyn til og vurderes i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Kvæfjordeidet og Koven. Fotograf: Hanne Thin Markussen.

10. Forutsetninger for å lykkes

For å lykkes med satsingsområdene må vi også se til Kvæfjord kommune som organisasjon.

Kvæfjord kommune som organisasjon må jobbe tverrfaglig, helhetlig og langsiktig. Organisasjonen må følge med på samfunnsutviklingen, og ruste seg for å møte fremtidens behov og uforutsette hendelser. Samtidig må den daglige driften ivaretas på en bærekraftig måte. Kommunen er avhengig av samhandling med innbyggere, næringsliv og frivillighet for å få til dette.

10.1. Økonomi

Innbyggere i Kvæfjord skal gis så gode tjenestetilbud som mulig innenfor de økonomiske rammene våre. Finansielle mål og økonomiske handlingsregler inngår i årlig budsjettvedtak og skal være førende for økonomistyringen. En bærekraftig økonomi tar hensyn til samfunnsutfordringer og ivaretar økonomisk handlingsrom på lang sikt.

10.2. Kommuneorganisasjon

For å sikre og videreutvikle gode velferdstjenester og en bærekraftig samfunnsutvikling må vi hele tiden lete etter nye og bedre måter å løse kommunens oppgaver på. Spesielt som en liten kommune er det utfordrende at mange ansatte må være generalister og holde seg oppdatert på et bredt arbeids- og kompetanseområde. Forvaltningen av felleskapets ressurser skal være samordnet og målrettet, og i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Vi må sørge for å mobilisere ulike ressurser, enten det er i egen organisasjon, blant innbyggere eller andre samfunnsaktører. Kommunen ønsker en organisasjon som er tilstrekkelig robust og fleksibel til å kunne tilpasse seg nye tjenestebehov og rammeforutsetninger.

Verdiene til Kvæfjord kommune skal ligge til grunn for hvordan kommunen opptrer utad.

Våre verdier er:

Kompetente

- Tar avgjørelser, iverksetter og følger opp

Imøtekommende

- Inkluderer
- Møter alle med respekt
- Har en positiv tone

Stolte ambassadører

- Opptrer korrekt og troverdig
- Fremhever kvaliteter
- Gir positiv omtale

Kvæfjord kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver og en inkluderende arbeidsplass. God ledelse, motiverte medarbeidere og et godt samarbeid med tillitsvalgte er en forutsetning. Kommunen skal gi ansatte og ledere mulighet til vekst og utvikling, og jobbe for at alle ansatte trives på jobb. En utfordring vil være å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft, og rett kompetanse i årene som kommer. Kommunen skal jobbe strategisk for å beholde og rekruttere dyktige medarbeidere. Vi skal legge til rette for kompetanseheving, fagutvikling og livslang læring. Vi skal også videreutvikle digitale strategier, og god digital kompetanse.

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn der vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Vi må håndtere klimaendringer som ekstremvær og havnivåstigning. Kvæfjord kommune skal aktivt jobbe for omstilling til et lavutslippssamfunn, og ta miljøvennlige, bærekraftige valg. Vi skal jobbe systematisk for å ha god beredskap for krisesituasjoner, og for uforutsette hendelser.

Medvirkning med innbyggere skal være en forutsetning for våre tjenester. Som organisasjon, arbeidsgiver og tjenesteyter skal samhandling prege vårt arbeid og hvordan vi løser oppgaver i kommunen i årene som kommer.

Olabil-løp under festivalen «Flesnes i fest». Fotograf: Merete Hessen

11. Oppfølging av kommuneplanen og indikatorer

Kommuneplanen skal realiseres innenfor de ressurser, virkemidler og økonomiske rammer kommunen har til rådighet. Prioriterte satsingsområder skal konkretiseres og følges opp i Kvæfjord kommune sin økonomiplan, som utgjør samfunnsdelens handlingsdel. Denne rulleres årlig. Budsjett, kommunedelplaner og øvrige temaplaner skal også fungere utdypende for samfunnsdelen. Arealstrategien i samfunnsdelen skal legges til grunn for arealplanleggingen i Kvæfjord, og i kommunedelplaner og temaplaner.

Kommuneplanens samfunnsdel kan rulleres ved behov, også innenfor perioden den gjelder for.

For å se om utviklingen går i ønsket retning skal kommunen følge med på indikatorer for prioriterte satsingsområder, og for befolkningen. Vurderinger av utviklingen skal følges opp i årsmeldinger og i økonomiplanen. Kommunen skal særlig følge med på om utviklingen går i mer klimavennlig og bærekraftig retning, på indikatorer for barn og unge, og for næringsutvikling.

Indikatorer vi skal benytte er blant andre knyttet til:

- KOSTRA
- Kommunebarometeret
- Boligosiale indikatorer
- UNG-data
- Trafikksituasjon, pendlerstatus, og utslipp av klimagasser
- Næringsindeks

Aking ved Skytterbanen. Fotograf: Hanne Thin Markussen

12. Føringer i arbeidet

Nasjonale og regionale forutsetninger

- Plan og bygningsloven (2008)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2019)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanleggingen og klimatilpassing (2018)
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging (2014)
- Meld. St 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt
- Meld. St 30 (2019-2020) En innovativ offentlig sektor
- Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021- 2030
- Meld. St. 5 (2019-2020) Distriktmeldingen: Levende lokalsamfunn for fremtiden
- Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Meld. St 14 (2019-2020) Lære hele livet
- Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga – gode liv i et trygt samfunn
- Alle trenger et trygt hjem - Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024)
- Sametingets planveileder (2020)
- FylkesROS for Troms og Finnmark 2019-2021
- Regional transportplan for Troms 2018-2029
- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Klimakur 2030
- NF-forskning rapport 7/20: Strekk i laget
- Anbefalte tiltak mot sosial ulikhet i helse – fagrådet for sosial ulikhet i helse (Helsedirektoratet 2018)

Kommunale forutsetninger

- Kommunal planstrategi for Kvæfjord kommune 2020 – 2023
- Kunnskapsgrunnlag for Kvæfjord kommune 2020
- Folkehelseoversikt Kvæfjord 2018-2021
- ROS-analyse for Kvæfjord kommune, sist revidert 2018

Utsikt mot Godfjordalpen. Fotograf: Hanne Thin Markussen.